

WAARNEMINGEN AAN ZILVERMEEUWEN TE WASSENAAR 219

lijk door het ♂ verdedigd. Het reageert op een indringer aanvankelijk door bepaalde, in deze omstandigheden voor ons vrij ondoelmatig schijnende, „symboolhandelingen”, nl. door kuiltjedraaien en strootjesrapen. Bij twisten tusschen twee paren die beide hardnekkig een territorium willen bezetten, zien we hoe de ♂♂ elkaar opgeraapte „strootjes” uit den snavel trachten te rukken. Het werkelijke vechten wordt altijd hierdoor ingeleid. We zien dus ook hier weer, hoe in dezelfde omstandigheden dezelfde symboolhandelingen als emotie-afleiders tevoorschijn komen, alsof de vogel in deze omstandigheden niet anders kan ¹⁾.

(Wordt vervolgd).

N. TINBERGEN.

VRAGEN EN KORTE MEDEDEELINGEN.

Ooievaars. Met de ooievaars is het dit jaar goed gegaan, althans in het gebied, dat ik voor mijne waarnemingen heb uitgekozen, is het aantal nesten met één vermeerderd. Dit gebied ligt in den driehoek, Katerveer-Kampen-Elburg.

Dank zij den ijver van den eigenaar van het Café de Passage, gelegen even over de IJsselbrug aan den straatweg, is het aantal bewoonde nesten in dezen driehoek van 7, in het vorig jaar gestegen tot 8. Deze eigenaar heeft in het begin des jaars een paal met een wiel erop opgericht; einde Maart kwamen er al spoedig een zestal ooievaars kijken. Na eenige geharrewar zijn er twee gebleven; de man heeft toen een bos stroo in de wei gelegd en het nest was spoedig gereed. Op het oogenblik staan er drie volwassen jongen op, die wel spoedig het nest zullen verlaten. Trouwens het wordt tijd, want gisteren was al een vlucht van 16 in de lucht aan het cirkelen; een voorbereiding voor den trek. Een courantenbericht van 15 Aug. uit Bergentheim, in het Oosten van Overijssel, meldt al de komst uit N.O. richting van een 30-tal zeer vermoeide ooievaars, die op het dak van het station aldaar een rustplaats voor den nacht hadden gevonden.

Van de acht bovengenoemde nesten hebben zeven het tot broeden gebracht (uit één nest zijn de twee eieren op den grond gekomen, hoe weet ik niet) en deze zeven hebben te zamen 22 jongengrootgebracht, die thans bijna alle zijn uitgevlogen.

Er was één nest bij met één jong en één met vijf (bij de Koelucht).

Slechts eenmaal heb ik nog eens een nest van vijf gezien; eenige jaren geleden te Windesheim. Ook dat nest was gelegen op het dak van een boerenwoning.

Zwolle, 18 Augustus 1932.

C. H. THIEBOUT.

Een verhuizing. In de laan langs ons huis te Berlicum (N.Br.) had in het vroege voorjaar een eksterpaar zich een nestgelegenheid gekozen. Eenerzijds staan hoge iepen, aan den anderen kant oude forsche eiken. Hoog in één der iepen op het dunne rijshout hadden de fraaie vogels hun overweld nest gekunsteld. Doch niet zoodra was dit volbracht, of een heftige voorjaarsstorm beukte en zwiepte meedoogenloos hun kostbaar werk heen en weer. Troosteloos zat het eksterpaar met willoos neerhangende staarten dit woeste spel op veiligen afstand gade te slaan vanuit een der eiken. Drie dagen lang duurde deze vuurproef; toen eerst konden ze weer hun nest bereiken. Een korte beraadslaging volgde; geagiteerd hipten ze rond, van den iep naar den

1) In dit verband zij nog eens op een typisch voorbeeld van hetzelfde verschijnsel gewezen, dat Van Beusekom het eerst beschreef in „Het Vogeileiland” (p. 51). Een kievit die bij zijn jongen door menschen verontrust wordt, vliegt opgewonden rond, strijkt van tijd tot tijd neer, en loopt geëmotionneerd, daarbij telkens een beweging makend alsof hij iets van den grond oppikt. Meestal raakt de snavel echter den grond niet, het is een echte looze beweging, die als emotie-afleider op te vatten is. Ikzelf vond deze waarneming bij verschillende kieviten bevestigd.